

Advies opgavegericht team regionale samenwerking Ondersteuning met noodzakelijk verblijf (beschermd wonen en maatschappelijke opvang)

1. Opdracht
2. Context en landelijke ontwikkelingen
3. Regionale kaders, uitgangspunten en ontwikkelingen
4. Huidige doelgroep OMNV, arrangementen en voorzieningen
5. Uitwerking van besluiten in de inhoudelijke opgaven

Bijlagen

1. Voorwaarden aan de uitvoeringsplannen

1) Opdracht

Voor u ligt het advies voor een, door de colleges van B&W vast te stellen, set aan afspraken over regionale samenwerking en financiering in de regio Amersfoort voor Beschermd Wonen (BW) en Maatschappelijke Opvang (MO). Dit advies is een voortzetting op het eerder door HHM uitgebrachte advies "Financiële sturingsmodellen Beschermd Wonen, regio Amersfoort" van 26 maart 2018. Eind 2018 hebben het ministerie van VWS en de VNG afgesproken, dat gemeenten in hun regio voor eind 2019 uitvoeringsafspraken hebben gemaakt, onderbouwd met een planning voor de realisatie van deze afspraken per 1 januari 2021. De uitvoeringsafspraken gaan o.a. over de verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeenten in de regio, de verdeling van het beschikbare budget en de wijze waarop samengewerkt wordt met partijen in de regio. De specifieke onderdelen zijn opgenomen in bijlage 1.

In het BOSD van 13 juni 2019 is de opdracht gegeven om onder leiding van Bureau HHM de regionale financiële samenwerking in regio Amersfoort vanaf 2022 uit te werken volgens het scenario 3, risico-verevening. De regio Amersfoort voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang bestaat uit de regiogemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Soest, Veenendaal en Woudenberg.

In de regio wordt samengewerkt volgens leidende principes. Belangrijkste hiervan zijn weergegeven in o.a. het regionale beleidskader 'Moed moet', Opvang en Bescherming 2018-2019:

1. De ondersteuningsvraag van de inwoners staat centraal.
2. De eigen kracht van de inwoners en zijn omgeving is het vertrekpunt van de oplossing.
3. Groei van zelfredzaamheid en participatie is het doel.
4. Niemand tussen wal en schip (Wlz, Wmo en Zvw).
5. Partijen werken vraag- en resultaatgericht.
6. We doen lokaal wat kan en regionaal waar meerwaarde ontstaat.

Inhoudelijke opgaven

Er liggen regionaal vier omvangrijke opgaven, die om gezamenlijke uitwerking vragen, namelijk:

1. Continuïteit van de zorg en begeleiding aan huidige cliënten beschermd wonen; De ondersteuningsvraag van de inwoner staat hierbij centraal, waarbij groei van zelfredzaamheid en participatie het doel is.

Door de openstelling van de Wlz per 2021 verandert de omvang en zorgvraag van de huidige doelgroep voor BW. Daarnaast ontstaat er door het invoeren van wachtlijstbeheer door de Centrale Toegang (CT) meer inzicht in missend aanbod van voorzieningen. Als onderdeel van de regionale inkoop kan in samenwerking met aanbieders waar nodig aangepast of nieuw aanbod worden gecreëerd. De centrale toegang tot de voorzieningen beschermd wonen (incl. administratie, monitoring en wachtlijstbeheer) en de inkoop van het huidige ondersteuningsaanbod zijn op dit moment regionaal georganiseerd. Dit wordt na 2021 voortgezet.

2. Vaststellen welke 24-uurs verblijfsvoorzieningen er nodig zijn in de regio, t.b.v. de inwoners van de zeven (of acht) gemeenten en waar deze locaties zich moeten bevinden (evenwichtige spreiding).

Het leidend principe is om waar mogelijk voorzieningen in de gemeente van herkomst te hebben. Dit kan leiden tot verplaatsing/spreiding van voorzieningen naar andere regiogemeenten. In de komende periode ontwikkelen we in overleg met de aanbieders een voorstel daartoe.

Kanttekening hierbij is dat we dit niet doen als de voorzieningen dermate specialistisch zijn (bijv. beschermd wonen voor drugsverslaafden) of als het aantoonbaar niet doelmatig is (bijv. 24-uurs voorziening intramuraal voor twee personen). Ook als de cliënt niet in de eigen woonplaats kan

worden opgevangen, blijft de gemeente van herkomst betrokken en verantwoordelijk voor de uitstroom, als de cliënt daar aan toe is.

3. Het realiseren van alle mogelijke uitstroom uit voorzieningen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Zoals vastgelegd in het regionale beleidskader 'Moed moet', voeren alle gemeenten adequaat preventief beleid, zodat instroom in beschermd wonen en maatschappelijke opvang waar mogelijk wordt voorkomen en dat begeleiding waar mogelijk in de eigen omgeving aanwezig is. Daarnaast is elke gemeente in de regio verantwoordelijk voor het realiseren van duurzame uitstroom, waaronder het organiseren van woningen en eventueel inrichten van noodzakelijke ambulante ondersteuning. Hoewel dit een lokale opgave is, zoeken en ontwikkelen de gemeenten ook op dit vlak samenwerking, bijv. door afspraken te maken over urgentiesystematiek.

4. Het realiseren van een afbouw van de huidige voorzieningen voor beschermd wonen (ambulantisering).

Er is in de regio de ambitie uitgesproken om het aanbod voor beschermd wonen de komende jaren om te zetten naar andere vormen van zorg, waarbij inwoners zo veel mogelijk zelfstandig kunnen wonen, met intensieve zorg. Deze ambulantiseringsopgave komt bovenop de bestaande opgave om uitstroom te organiseren. Er is helderheid nodig over de aard en inhoud van deze lokale opgave en op welke wijze daarbij van de regionale samenwerking meerwaarde is te verwachten. Het betreft o.a. vraagstukken rond inzichten en ervaringen rond de huisvestingsopgave, de relatie met lokale Wmo-ondersteuning, dagbesteding, consequenties voor inkomen, participatie, en het opstellen van een (lokaal) plan van aanpak om dit vorm te geven.

Ervaringsdeskundigheid

In de toekomstvisie op beschermd wonen staat centraal dat mensen met een psychische kwetsbaarheid er gewoon bij horen. Ze maken deel uit van de samenleving. In de zorg staat centraal wat zij nodig hebben voor hun herstel, of om zo goed mogelijk te kunnen deelnemen aan de maatschappij. Het is daarbij van belang om structureel advies te vragen aan en te werken met ervaringsdeskundigen (zowel cliënten als naasten). Hiertoe is de zogenaamde "denktank" ingericht. Ervaringsdeskundigen zijn bij de uitwerking van de opgaven een onderdeel.

Regionale samenwerking

Wij geven invulling aan deze principes en opgaven door in de regio, waar nodig, intensief en op basis van solidariteit samen te werken. Het financieringsmodel en de risicoverevening vloeit hieruit voort en gaat uit van het gezamenlijk dragen van risico voor de ondersteuning en zorg voor die personen die beschermd wonen nodig hebben. De kern van dit model is driedelig:

- Regionale afspraken over de spreiding van voorzieningen op basis van objectieve criteria.
- Gezamenlijke toegang en inkoop
- Regionale budgetten en risicoverevening, herverdeling en aanvulling bij overschrijding zijn mogelijk (zie verder H5, tabel Inkoop en financiën).

De regionale wijze van samenwerking is vastgelegd in deze samenwerkingsafspraken. Deze worden in 2020 verankerd door waar nodig over te gaan tot aanpassing van de bestaande regionale samenwerkingsovereenkomst, dienstverleningsovereenkomsten en mandaatbesluiten. Belangrijker dan de juridische verankering is de afspraak om gezamenlijk als regio de ondersteuning en zorg voor deze zeer kwetsbare inwoners te organiseren en financieren alsmede de overgang van het huidige centrumgemeentemodel naar het nieuwe model. Het bestuurlijk overleg sociaal domein stuurt deze transformatie aan. Waar nodig vindt ambtelijke voorbereiding plaats door de stuurgroep sociaal domein en een of meerdere opgaveteams. Voorbereiding en uitvoering vindt plaats in overleg met cliënten en naasten en betrokken zorgaanbieders.

Het model wordt in dit advies verder uitgewerkt voor de regionale samenwerking en de inhoudelijke opgaven die samenhangen met de doordecentralisatie van de taken voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Deze afspraken hebben, in lijn met het beleidskader 'Moed moet' betrekking op beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De principes zijn gelijk. In deze samenwerkingsovereenkomst ligt het accent van de afspraken op beschermd wonen. Dit komt doordat het financieringsmodel voor beschermd wonen per 1 januari 2022 wijzigt. De doordecentralisatie van maatschappelijke opvang wordt in 2026 geëvalueerd. Het huidige objectieve verdeelmodel naar centrumgemeenten blijft tot die tijd bestaan.

Landelijke uitwerkingen

Vanuit landelijk beleid zijn er nog onduidelijkheden in de doordecentralisatie. Rijk en VNG zijn bezig met verdere uitwerking en onderzoeken. De VNG heeft hiervoor samen met het ministerie van BZK en VWS een planning gemaakt, die doorloopt in 2020 en 2021. Verschillende thema's in dit advies worden mogelijk geraakt door deze uitwerkingen. Waar dit speelt, wordt dit benoemd en meegenomen bij de uitwerking van de samenwerkingsafspraken door de regio in 2020 en 2021.

Mogelijke uittreding Veenendaal

In het Bestuurlijk Overleg Sociaal Domein van 12 september 2019 heeft de gemeente Veenendaal aangegeven een mogelijke uittreding uit de regio Amersfoort en een overstap naar de regio FoodValley te onderzoeken. Op 15 oktober is dit door het college van Veenendaal onderstreept met een intentieverklaring voor overgang naar deze regio. Er wordt voor 31 december 2019 een definitief besluit genomen, en een ingangsdatum bepaald.

Op het moment van vaststelling van dit advies is de uittreding van Veenendaal niet officieel bekrachtigd. Daarom wordt er in deze documenten vanuit gegaan dat Veenendaal onderdeel uit blijft maken van deze samenwerkingsovereenkomst. Indien de gemeente Veenendaal besluit uit te treden uit de regio Amersfoort en over te stappen naar de regio FoodValley, dan gelden de regionale inhoudelijke en financiële samenwerkingsafspraken zoals opgenomen in de bijlage ('Afspraken doordecentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang vanaf 1-1-2021'), niet voor Veenendaal.

Het besluit tot uittreding heeft tot gevolg dat het beschikbare budget voor de centrumgemeente per 2022 lager wordt door een uitname voor het Veenendaalse deel. De omvang hiervan dient te worden vastgesteld. De benodigde afspraken voor uittreding worden voorbereid en ter besluitvorming aan de betrokken colleges voorgelegd.

2) Context en landelijke ontwikkelingen

De afgelopen jaren is er veel veranderd in de zorg en in het bijzonder rondom beschermd wonen - de verblijfsvoorziening voor vooral mensen met psychiatrische problemen. Op 1 januari 2015 werd beschermd wonen uit de Awbz genomen en ondergebracht in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015). Waar beschermd wonen vanuit de Awbz vooral gericht was op het ziektebeeld van de patiënt en het stabiliseren van de situatie in een verblijfssetting, is de benadering vanuit de Wmo gericht op zelfredzaamheid en participatie van de inwoner en staat de sociale inclusie van mensen met een verstoorde zelfregulatie centraal.

Welke ontwikkelingen komen er aan?

De Rijksoverheid heeft ingrijpende veranderingen aangekondigd rond de beschikbare middelen voor de voorzieningen 'Beschermd Wonen' en 'Maatschappelijke Opvang,' die in gaan vanaf 2022. Na een ingroeipad wordt beschermd wonen een taak van alle gemeenten, niet alleen van de centrumgemeenten.

- *Per 2021: de openstelling van de Wet Langdurige Zorg (Wlz) voor cliënten met een psychische stoornis, waardoor een aantal cliënten beschermd wonen kan uitstromen naar de Wlz.*

Mensen met een psychische stoornis kunnen vanaf 2021 een beroep doen op zorg vanuit de Wlz, als er sprake is van een blijvende behoefte aan permanent toezicht en/of 24 uur per dag zorg in de nabijheid. De verwachting is dat landelijk binnen de Wmo 2015 momenteel circa 8.500 cliënten voldoen aan de zorginhoudelijke toegangscriteria van de Wlz. Hiervan gebruiken momenteel circa 7.000 cliënten zorg in natura en circa 1.500 cliënten een persoonsgebonden budget (totale uitgaven in de Wmo 2015: € 495 mln.). Per 1 jan 2021 wordt het macrobudget voor beschermd wonen daarom verlaagd met €495 miljoen. Voor de regio Amersfoort verwachten we een uitname van ongeveer €10,8 miljoen.

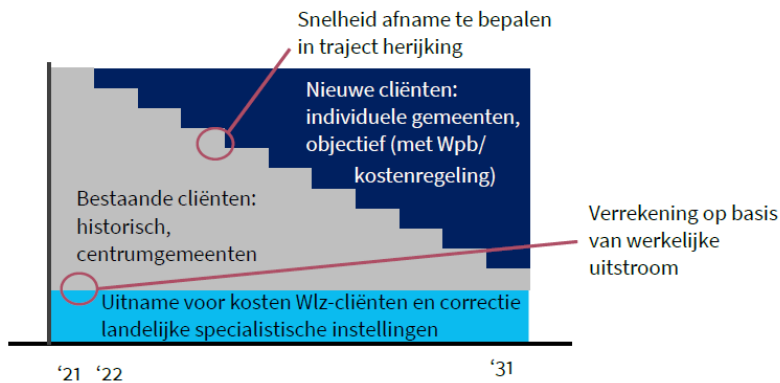
- *Per 2022: Invoering van een objectief verdeelmodel, waardoor de huidige middelen van de centrumgemeente geleidelijk onderdeel worden van de bredere uitkering voor het sociaal domein.*

De commissie Toekomst Beschermd Wonen kwam in 2015 met een advies om mensen die beschermd wonen zoveel mogelijk in hun eigen omgeving te begeleiden en ondersteunen. Een belangrijk onderdeel van het advies is de ontwikkeling van een nieuw verdeelmodel van de financiële middelen. In dit nieuwe verdeelmodel worden de middelen verdeeld over alle gemeenten in plaats van alleen de centrumgemeenten. Daarnaast zal de verdeling van het geld worden afgestemd op de 'vraag' (verdeling op basis van objectieve criteria) in plaats van het 'aanbod' (historisch gegroeide verdeling).

Rijk en gemeenten hebben afgesproken in tien jaar tijd¹ tot een gefaseerde invoering van het objectief verdeelmodel voor beschermd wonen te komen en ook de doordecentralisatie op dit onderdeel in die tijd voor elkaar te krijgen. Dat betekent dat gemeenten geleidelijk overstappen van de huidige historische verdeling over centrumgemeenten naar een volledig objectieve verdeling over alle gemeenten. Het ingroeipad begint in 2021, waarbij de middelen 100% historisch worden verdeeld aan centrumgemeenten. Vanaf 2022 wordt een deel van de middelen voor het eerst

¹ Over de duur van het ingroeipad wordt nog gediscussieerd. Onderzoeksbureau AEF doet onderzoek naar een reële duur. Mogelijk wordt het ingroeipad van 10 jaar teruggebracht.

objectief verdeeld. De centrumgemeente blijft verantwoordelijk voor bestaande cliënten, de regiogemeenten worden verantwoordelijk voor nieuwe cliënten². Uiteraard moeten de beschikbare middelen goed aansluiten bij deze overgang van verantwoordelijkheden, zodat gemeenten kunnen voorzien in de kosten voor de uitvoering waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Dit komt tot uiting in een 10-jarig ingroeipad, zoals is weergegeven in onderstaande afbeelding.

Figuur 1: schematische weergave van het de verdeling tussen budgetten en het ingroeipad.

- *Per 2022: Verdwijnen van de functie van centrumgemeente*
Door de verdeling van de budgetten voor beschermd wonen over alle gemeenten, verdwijnt de rol van de centrumgemeente. Deze taak moet in de regio door alle regiogemeenten worden overgenomen voor wat betreft de taken die na 2022 gemeenschappelijk worden uitgevoerd.
- *Per 2026 Doordecentralisatie van maatschappelijke opvang*
Over de eventuele doordecentralisatie van de maatschappelijke opvang naar alle gemeenten zal op basis van een evaluatie in 2026 een beslissing worden genomen.

² Voorgenomen definitie van een nieuwe cliënt is: "een inwoner die (a) het afgelopen jaar (365 dagen teruggerekend vanaf de datum dat de cliënt zich meldt geen aanvraag heeft gedaan en geen gebruik heeft gemaakt van voor een (b) BW-voorziening in de regio waar hij/zij zich meldt."

Deze definitie wordt in december 2019 vastgesteld door Rijk en VNG in een Bestuurlijk overleg MOBW.

3) Regionale kaders, uitgangspunten en ontwikkelingen

In 2017 is het regionaal beleidskader 'Moed moet' vastgesteld in de acht regiogemeenten. Hierin is de richting verwoord van de gewenste ontwikkelingen op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Dit beleidskader is opgesteld op basis van een regionale analyse van de voorzieningen, gesprekken met de regionale stakeholders (vertegenwoordigers van cliënten en van zorgaanbieders) en met de toenmalige bestuurders en ambtelijk betrokkenen. In het beleidskader zijn verschillende uitgangspunten benoemd, die ook gelden voor dit advies.

Uitgangspunten

In 'Moed moet' (Hoofdstuk 3) zijn de volgende inhoudelijke richtinggevende keuzes geformuleerd:

1. De ondersteuningsvraag van de inwoners staat centraal.
2. De eigen kracht van de inwoners en zijn omgeving is het vertrekpunt van de oplossing.
3. Groei van zelfredzaamheid en participatie is het doel.
4. Niemand tussen wal en schip (Wlz, Wmo en Zwv).
5. Partijen werken vraag- en resultaatgericht.
6. We doen lokaal wat kan en regionaal waar meerwaarde ontstaat.

Bij de uitwerking van de inhoudelijke opgaven voor decentralisatie zijn deze uitgangspunten aangescherpt en uitgebreid. We realiseren ons dat de praktijk anders kan zijn. In dat geval wordt er altijd gekozen voor een benadering vanuit regionale solidariteit.

- 1) Elke gemeente is en blijft verantwoordelijk voor de eigen inwoners.
- 2) Beschermd wonen is in principe tijdelijk.
- 3) Beschermd wonen plekken moeten in principe in alle gemeenten aanwezig zijn.
- 4) De voorzieningen zijn in principe evenwichtig verdeeld.
- 5) De toegang tot beschermd wonen voorzieningen wordt, in goede samenwerking met de lokale teams, regionaal georganiseerd.
- 6) We zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de historisch gegroeide verdeling en de cliënten die in zorg zijn.
- 7) Cliënten mogen niet tussen wal en schip vallen, er is waar nodig een overgangperiode.
- 8) Spreiding en uitstroom vindt gelijktijdig en gefaseerd plaats.
- 9) Lokaal wat kan en regionaal waar meerwaarde ontstaat.
- 10) Regionaal wordt de omvang van budget (budgetplafond) bepaald en een wachtlijst beheerd.

Verder sluiten we aan bij de (financiële) samenwerkingsafspraken die in de regio al gelden voor de jeugdzorg, Wmo en participatie:

- Het organiseren van de juiste begeleiding voor de cliënt is altijd leidend boven de kosten.
- Regionaal wordt samengewerkt op basis van risicoverevening (jeugd).
- Regionale inkoop- en accountmanagement wordt door de gemeente Amersfoort uitgevoerd.

4) De huidige doelgroep OMNV, arrangementen en voorzieningen

In 'Moed moet' is beschermd wonen als volgt gedefinieerd:

'Wonen in een accommodatie van een instelling, met de daarbij behorende toezicht en ondersteuning, gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, gericht op het bevorderen van het psychisch en psychosociaal functioneren, gericht op stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, gericht op het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast, gericht op het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen, bestemd voor inwoners met psychische of psychosociale problemen die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.'

In het beleidskader 'Moed moet' is er voor gekozen om beschermd wonen en 24-uursvoorzieningen uit de maatschappelijke opvang samen te voegen tot het begrip 'Ondersteuning met noodzakelijk verblijf' (OMNV). Hiermee brengt de regio de transformatiegedachte tot uitdrukking, om cliënten zo veel mogelijk in de eigen woonomgeving te begeleiden. Ondersteuning met noodzakelijk verblijf is de laatste noodzakelijke stap voor wie echt een inclusief pakket voor wonen en zorg nodig heeft. Het daadwerkelijk onderbrengen van de 24-uurs voorzieningen MO bij de inkoop voor beschermd wonen is een nog te realiseren voornemen uit het beleidskader. Vooruitlopend hierop wordt er wel al gesproken over de inkoop OMNV en toegang OMNV, waar het nu vooralsnog om de inkoop en toegang voor beschermd wonen gaat.

In het beleidskader 'Moed moet' is daarnaast de toegang tot ondersteuning met noodzakelijk verblijf verruimt tot alle inwoners die - *ongeacht de achterliggende oorzaak* - op grond van zelfredzaamheidsbeperkingen risico of gevaar lopen en niet in staat zijn zich op eigen kracht zelfstandig te handhaven in de samenleving. Hierbij geldt uitsluiting voor de Zvw en Wlz indicerebaren die aangewezen zijn op klinische of voortgezette behandeling.

Om zo goed mogelijk maatwerk te kunnen bieden, wordt de indicatie voor beschermd wonen gesteld in de vorm van een arrangement. Het arrangement bestaat uit modules die specifiek betrekking hebben op de aard van de noodzakelijke begeleiding en het bijbehorend toezicht. Er zijn drie arrangementen OMNV.

Arrangement 1

Dit arrangement is gericht op het bevorderen van de zelfredzaamheid en/of participatie en heeft als doel om te bereiken dat de cliënt (weer) zelf de regie kan nemen over zijn eigen leven en zich weer kan handhaven in de samenleving. Cliënt is naar verwachting tijdelijk aangewezen op een beschermende woonomgeving. De cliënt kan zijn ondersteuningsvraag enige tijd uitstellen. Er is in het algemeen een noodzaak tot begeleiding op twee leefgebieden van de ZRM. De ambitie en verwachting is dat dit arrangement voor een groot deel van de cliënten op termijn ook in ambulante vorm uitvoerbaar is.

Arrangement 2

Dit arrangement is gericht op het behoud en waar mogelijk het bevorderen van de zelfredzaamheid en/of participatie van de cliënt. Er is een noodzaak tot begeleiding op meerdere leefgebieden van de ZRM. Dit arrangement is passend voor de cliënt die is aangewezen op permanent toezicht. Client kan zijn ondersteuningsvraag niet uitstellen. Begeleiding vindt plaats op planbare en on-planbare tijden. Het toezicht bestaat uit 24-uurs toezicht die in de accommodatie aanwezig én inzetbaar is. Op dit moment worden pilots uitgevoerd met als doel te bezien of dit arrangement voor bepaalde groepen cliënten ook in de thuissituatie kan worden gerealiseerd of dat instroom in dit arrangement kan worden voorkomen ('gewoon thuis').

Arrangement 3

Dit arrangement is gericht op het voorkomen van achteruitgang of het ondersteunen van de cliënt bij niet vermijdbare achteruitgang in de zelfredzaamheid en/of participatie in de vorm van dagelijkse begeleiding. Er bestaat gelet op de ernstige (gedrags)problematiek van de cliënten een reëel risico op crisissituaties, dit in tegenstelling tot cliënten die zijn aangewezen op arrangement 2. De cliënt kan zijn ondersteuningsvraag niet uitstellen. De begeleiding is continue gericht op het voorkomen van escalatie. Het toezicht bestaat uit 24-uurs permanent toezicht, in de accommodatie aanwezig én inzetbaar. De inzetbaarheid (planbaar en onplanbaar) is zowel overdag als 's nachts noodzakelijk.

Huidige verdeling cliënten en verwachte uitname Wlz

In onderstaande tabel is - op basis van gegevens van oktober 2018- weergegeven wat de huidige verdeling van cliënten over de gemeenten is. Dit zijn cliënten Zorg in Natura (ZIN) en PGB, met uitzondering van cliënten die hun zorg thuis ontvangen via een Volledig Pakket Thuis (VPT). Het gaat hier om de huidige woonplaats van de cliënten, niet om de gemeente van herkomst.

De verwachte uitname van cliënten die naar de Wlz gaan, is bepaald op basis van het aantal cliënten dat langer dan twee jaar een geldige beschikking voor OMNV heeft.

NB: De uitkomsten in de onderstaande tabellen suggereren een exactheid die er niet is. De tabellen geven de orde van grootte aan en dienen indicatief te worden gelezen!

Gemeente	Huidig aantal BW	Verwachting WLZ	Resteert BW
Amersfoort	316	78	238
Baarn	28	18	10
Bunschoten	2	0	2
Leusden	44	9	35
Nijkerk	14	0	14
Soest	51	21	30
Veenendaal	162	58	104
Woudenberg	1	1	0
	618	185	433

Tabel 1: verdeling huidige aantal cliënten in Wlz en resterend voor de Wmo vanaf 2021 (peildatum 1 oktober 2018)

Voor de regio Amersfoort is de verwachting dat 30% van de huidige populatie overgaat naar de Wlz, na openstelling voor cliënten met een psychische stoornis. Regionaal hebben we vanaf 2021 de gezamenlijke verantwoordelijkheid om voor ruim 400 cliënten, die een noodzaak tot verblijf hebben, BW-voorzieningen beschikbaar te hebben.

Het hierboven gegeven beeld zal in de loop van 2020 geconcretiseerd worden, aan de hand van de uitkomsten van de screening van cliënten door het CIZ.

5) Uitwerking van besluiten in de inhoudelijke opgaven

Inleiding

De doelgroep van beschermd wonen en de dak- en thuislozenopvang is niet groot. De opgave is wel complex: mensen hebben intensief en langdurig – soms levenslang – ondersteuning nodig. Als het met hen niet goed gaat, heeft het veel impact op de samenleving. Bovendien kom je de cliënten op verschillende plekken in de gemeente tegen. Er kan sprake zijn van (woon)overlast, (dreigende) huisuitzetting, schulden, werkloosheid en/of geen zinvolle dagbesteding.

Samenwerking tussen de centrumgemeente en regiogemeenten is daarom essentieel; gemeenten zijn samen verantwoordelijk voor een continuüm van ondersteuning. Investeren in relaties, denken vanuit samenwerking en commitment zijn sleutelwoorden. Het gaat om afspraken over de financiële verantwoordelijkheid en over het inhoudelijke aanbod. Een belangrijk punt is het aspect van solidariteit. Gemeenten die samen de financiële verantwoordelijkheid nemen, spreiden hun risico. Zoals eerder gesteld: de doelgroep is niet groot, maar de zorg waar het om gaat is kostbaar. De gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een doorlopende lijn van voorzieningen en ondersteuning brengt vragen op tafel: welke voorzieningen biedt (w)elke gemeente? Hoe vullen verschillende voorzieningen elkaar aan? Welk (specialistisch) aanbod wordt regionaal of bovenregionaal georganiseerd?

Opgaven: Van huidige populatie cliënten naar een nieuwe situatie vanaf 2021 na uitname Wlz

Het opgaveteam hanteert voor de samenwerking vanaf 2021 de volgende beschrijving van Ondersteuning met noodzakelijk verblijf waar 24/7 bescherming nodig is als volgt:

De 24/7 zorg (ondersteuning met noodzakelijk verblijf) die niet ambulante kan worden geboden:

- is onplanbaar en niet-uitstelbaar;
- gaat over de veiligheid van de cliënt (er is voldaan aan een gevaarscriterium);
- kent daarom 24 uur per dag toezicht en nabijheid;
- heeft raakvlakken met problemen op veel leefgebieden van zelfredzaamheid;
- is vaak voor een langere periode noodzakelijk;
- wordt vanwege doelmatigheidsoverwegingen op locaties geboden van >12 cliënten

De gecontracteerde aanbieders voor beschermd wonen kunnen op dit moment in de regio Amersfoort bij elkaar zo'n 700 'plaatsen' inzetten, verspreid over 39 locaties (voorjaar 2019 ca. 620 cliënten). De verwachting is dat, na openstelling van de Wlz, er ongeveer 450 cliënten BW overblijven. We zijn ervan uitgegaan dat het aantal van ongeveer 450 (in de tabel 433) met een 'BW-achtige vraag' op langere termijn gelijk blijft³.

Een eerste, grove schatting tijdens een ambtelijke verkenning was dat er op termijn zo'n 200 plaatsen nodig zijn die voldoen aan de kenmerken van de 'ondersteuning met noodzakelijk verblijf' (gebaseerd op een aangepaste definitie die in de regio wordt gehanteerd voor van BW) en die regionaal georganiseerd moeten worden. Andere cliënten met een lichtere vraag worden dan ambulante ondersteund (met daartoe op te zetten ondersteuning, zoals 24-uurs bereikbaarheid).

Enkele gemeenten in de regio hebben te maken met de gevolgen van de keuzen van aanbieders voor de spreiding van hun locaties. Deze gemeenten kampen met een 'extra opgave' als het gaat om het ambulantisering. Dit wordt gezien als een gezamenlijke regionale verantwoordelijkheid, namelijk dat

³ De ontwikkeling van nieuw beleid gericht op preventie en ambulantisering probeert het aantal inwoners dat in de toekomst zorg met verblijf nodig hebben, te verminderen.

de gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de historisch gegroeide verdeling en de cliënten die in zorg zijn. Hoe dit eruit ziet moet nog worden uitgewerkt (en heeft ook relatie met discussie over mogelijke uittreding van Veenendaal).

Cijfermatige toelichting

Onder leiding van Bureau HHM zijn verschillende cijfertabellen opgesteld, waarin de opgaven cijfermatige onderbouwing krijgen. Ook hier suggereren de cijfers een exactheid die er niet is en dienen ze indicatief te worden gelezen. In de verdere uitwerking van deze opgaven in 2020 en 2021 worden deze aantallen concreter gemaakt op basis van de dan beschikbare gegevens.

Om de verschuiving van de verantwoordelijkheid door de doordecentralisatie zichtbaar te maken, is een doorvertaling gemaakt van het huidig aantal cliënten in beschermd wonen naar een toekomstige zorgvraag per regiogemeente. Elke gemeente is lokaal verantwoordelijk voor deze zorgvraag. Onderstaande tabel geeft een inzicht in de grootte van de ondersteuningsvraag van de inwoners van elke regiogemeente. Bij de verdeling over de gemeenten zijn we uitgegaan van de huidige inwoneraantallen per gemeente en van een evenredige verdeling (zonder enige invloed van andere factoren en van historisch gegroeide verschillen als gevolg van locaties ed.).

Gemeente	Huidig aantal BW inwoners (na openstelling WLZ)	Verwacht aantal met 'BW vraag'	Verwacht aantal dat 'straks' 24/7 zorg nodig heeft	Opgave ambulante ondersteuning	'Extra opgave' a.g.v. historische verdeling
Amersfoort	238	169	74	95	69
Baarn	10	27	12	15	
Bunschoten	2	23	10	13	
Leusden	35	32	14	18	3
Nijkerk	14	46	20	26	
Soest	30	50	22	28	
Veenendaal	104	71	31	40	33
Woudenberg	0	14	6	8	
	433	433	189	243	

Tabel 2: opbouw reguliere lokale opgave en de extra opgave in drie gemeenten a.g.v. de historische scheefgroei

In de tabel is het volgende te zien:

- De huidige verdeling van de ruim 400 cliënten over de gemeenten, op basis van huidige woonplaats (op 1 oktober 2018). De huidige cliënten die in aanmerking zullen komen voor de WLZ (> 2 jaar in Beschermd Wonen), zijn uit de aantallen gehaald.
Voorbeeld: In de gemeente Amersfoort wonen momenteel 238 cliënten in een voorziening voor beschermd wonen, in Bunschoten wonen 2 cliënten, en Soest 30 cliënten in een BW-voorziening.
- Een verwacht aantal cliënten in de toekomst die in een gemeente een beroep doet op een verblijfsvoorziening. De verwachting is gebaseerd op inwoneraantallen.
Voorbeeld: in Amersfoort wordt verwacht dat 169 inwoners vanaf 2021 een 'BW-vraag' zullen hebben, in Bunschoten zullen dat er 23 zijn en in Soest hebben 50 inwoners deze vraag.
- We verwachten dat na 2021 ongeveer 200 mensen een noodzaak tot verblijf heeft, waarbij 24-uurs aanwezigheid en beschikbaarheid noodzakelijk is. Dit is de groep inwoners waarvoor er regionaal ten minste een voorziening georganiseerd moet zijn. We verwachten dat 1/3 van de huidige cliënten zelfstandig kunnen wonen met (intensieve, onplanbare) ondersteuning. Dit is de ambulantiseringsopgave. Ook deze opgave is uitgesplitst per regiogemeente.
Voorbeeld: Voor Amersfoort is er voor 74 inwoners een BW-voorziening nodig, en kunnen 95 mensen met intensieve zorg zelfstandig wonen. Voor Bunschoten gaat het om 10 inwoners met een

BW vraag en voor Soest om 22 inwoners. Bunschoten organiseert voor 13 mensen ambulante intensieve zorg en Soest doet dit voor 28 inwoners.

- In de laatste kolom wordt voor drie gemeenten de historische scheefgroei getoond. In deze gemeenten zijn meer voorzieningen dan nodig zijn voor de zorgvraag van hun inwoners. Deze gemeenten hebben hiermee een grotere opgave voor het ontwikkelen van uitstroom- en ambulantiseringmogelijkheden.

Vervolgstappen

Bovenstaande puzzels vragen dat er in dialoog met de aanbieders een proces wordt gestart om tot een gereguleerde afbouw van het aantal plaatsen te komen, waarbij afbouw ook kan door het 'omklappen' of het omzetten naar andere woonvarianten van de huidige intramurale plekken. Daarbij gelden meerdere uitgangspunten vanuit eerdere principebesluiten, zoals:

- een evenwichtige verdeling over de regio;
- kwalitatieve aansluiting bij de 'vraag' van de inwoners.

Om dit regionaal goed vorm te kunnen geven is onder meer van belang om in de komende periode o.a. de volgende vragen op te pakken:

- wat bieden de huidige locaties? Waar zitten welke cliënten? Welke locaties doen het goed, waar hebben we vragen over, zijn er kwaliteitsverschillen? Wat vinden we van de aanbieders die momenteel de zorg leveren? Wat missen we, wie missen we? Kennen we de kwalitatieve vraag op de wachtlijst?
- Wat willen de afzonderlijke gemeenten behouden aan locaties in de eigen gemeenten en waarom is dat?
- Hoe zien we dit voor ons in de toekomst, als er minder plekken overblijven, wat is dan de beoogde verdeling van de 200 plaatsen.
- Hoe kan die transitie en afbouw, met aanbieders en cliënten, het beste vorm gegeven worden?

In onderstaande tabellen zijn deze vragen aan de hand van de principe-afspraken verder uitgewerkt. De nummers voor de afspraken corresponderen met de nummering uit het document met de samenwerkingsafspraken. Waar mogelijk zijn de voor- en nadelen beschreven, en de beschikbare handvatten. Ook zijn er opdrachten geformuleerd voor de komende jaren om de opgaven scherper te krijgen en de beweging daadwerkelijk door te zetten.

Algemeen

Afspraak	Voordelen besluit	Nadelen/ risico's besluit	Regionale handvatten
<p>1. Ook na 2021 werken we intensief samen om de regionale (en lokale) opgave op het gebied van Ondersteuning met Noodzakelijk Verblijf te realiseren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Continuïteit van zorg voor huidige en nieuwe cliënten - Zorg in specialistische BW-voorzieningen makkelijker regionaal te organiseren (grootte locaties, kosten,) er ontstaat geen versnippering van aanbod. - (Financiële) risico's worden gedeeld - Sluit aan bij bestaande afspraken in de regio 	<ul style="list-style-type: none"> - Regionale samenwerking vraagt om commitment op de opdrachten, het beschikbaar stellen van mensen/uren en het mogelijk moeten nemen van besluiten die lokaal gevoelig liggen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bestuurlijk overleg sociaal domein. Ambtelijke voorbereiding Stuurgroep Sociaal Domein en waar nodig opgaveteam.
<p>2. We verlengen het daartoe opgestelde Beleidskader 'Moed moet', totdat nieuw beleid noodzakelijk is.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De koers in 'Moed moet' verandert niet door de doordecentralisatie en blijft de basis voor de verdere ontwikkelingen. 		
<p>3. In de regio hanteren we één model voor de samenwerking tussen de gemeenten op het gebied van BW en MO .</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uniformiteit in het model zorgt voor duidelijkheid en minder discussie in de uitvoering ervan. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sluit mogelijk minder aan op de mogelijkheden van individuele gemeenten (die qua omvang/draagkracht verschillen in lokale mogelijkheden om dingen te organiseren). 	
<p>7. We organiseren volwaardige inbreng van ervaringsdeskundigen, cliënten en naasten bij de vormgeving van regionale samenwerking.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Conform landelijke afspraken Meerjarenagenda Beschermd wonen en maatschappelijke opvang. 		

Regionale opdracht 2020-2021

Evaluatie Beleidskader 'Moed moet' en onderliggende uitvoeringsplannen.

Verder uitwerken hoe we volwaardige inbreng van ervaringsdeskundigen, cliënten en naasten organiseren.

Preventie

Afspraak	Voordelen besluit	Nadelen/ risico's besluit	Regionale handvatten
<p>6. Amersfoort blijft tot in ieder geval 2026 centrumgemeente voor Maatschappelijke opvang. Zoals opgenomen in 'Moed moet' is preventie (van instroom van OMNV) een lokale verantwoordelijkheid. Elke gemeente is verantwoordelijk voor het voorkomen van dakloosheid van haar inwoners en daarmee het voorkomen van instroom in de maatschappelijke opvang. Dit betekent eveneens dat een gemeente zorgt voor (of afspraken maakt over) lokale voorzieningen voor mensen met een huisvestingsvraag en zonder (complexe) hulpvraag.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Conform besluitvorming Rijk 2019 - Besluit komt voort uit vastgesteld beleidskader 'Moed moet'. - Met een solide lokale infrastructuur van basisvoorzieningen wordt voorkomen dat inwoners een beroep moeten doen op regionale voorzieningen voor maatschappelijke opvang. - Mensen kunnen dicht bij huis zorg ontvangen, waardoor gemeenten verantwoordelijk blijven voor hun eigen inwoners. 	<ul style="list-style-type: none"> - Regiogemeenten moeten lokaal preventief beleid opstellen, uitvoering organiseren en aanbod uitbreiden. - Regiogemeenten moeten elkaar aanspreken op lokale inzet, als deze achterblijft bij wat er verwacht wordt. - Er kan een middelendiscussie ontstaan: wie is verantwoordelijk voor de financiële consequenties van het uitblijven van deze inzet, als het niet nakomen van de lokale inzet leidt tot meer instroom in de maatschappelijke opvang. De kosten hiervoor worden door alle regiogemeenten betaald (via centrumgemeentebudget). 	<ul style="list-style-type: none"> - Afspraken urgentiesystematiek - Afspraken gebruik briefadres - Afspraken taakstelling (lokaal), inclusief verdeling MO (taken en financieel tussen centrumgemeente en regiogemeenten)
<p>8. De regiogemeenten verrichten de benodigde inspanningen om zorg te dragen voor:</p> <p>a. adequate, afdoende en passende (preventieve) voorzieningen en activiteiten op onder meer het terrein van werk, inkomen en schulden, maatschappelijke ondersteuning (met name ambulante begeleiding, dagbesteding, vervoer en huishoudelijke hulp), jeugdhulp, en wonen (zoals het voorkomen van huurschulden/overlast) die complementair zijn aan de voorzieningen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang.</p> <p>b. voldoende, adequate en betaalbare (sociale) woonmogelijkheden in de eigen gemeente bijvoorbeeld door middel van prestatieafspraken</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Met een solide lokale infrastructuur van basisvoorzieningen wordt voorkomen dat inwoners een beroep moeten doen op regionale voorzieningen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. - Uitstroom uit voorzieningen van maatschappelijke opvang en beschermd wonen ondervinden geen of minder belemmeringen als gevolg van een tekort aan betaalbare, adequate en goed gespreide woonmogelijkheden. - Mensen kunnen dicht bij huis zorg ontvangen, waardoor gemeenten 	<ul style="list-style-type: none"> - Regiogemeenten moeten elkaar aanspreken op lokale inzet, als deze achterblijft bij wat er verwacht wordt. - Regiogemeenten moeten mogelijk lokaal preventief beleid opstellen, uitvoering organiseren en aanbod uitbreiden. - Het niet nakomen van de lokale inzet leidt tot meer instroom in de voorzieningen beschermd wonen en maatschappelijke opvang en/of minder uitstroom. De kosten hiervoor worden door alle regiogemeenten betaald. 	<ul style="list-style-type: none"> - Monitoren van de in- en uitstroomgegevens. - Zo nodig wordt bestuurlijk het gesprek gevoerd. - In het financieel model voor verevening wordt een prikkel ingebouwd (50% profijtbeginnel). Bij MO is die afhankelijk van afspraak MO over taken en verantwoordelijkheden. - Lokale inzet van middelen voor tijdelijk verblijf LVB.

<p>met woningcorporaties, zodat uitstroom van maatschappelijke opvang en beschermd wonen geen of minder belemmeringen ondervindt als gevolg van een tekort aan betaalbare, adequate en goed gespreide woonmogelijkheden.</p> <p>c. een lokale sociale infrastructuur die vroegtijdig signalen van mogelijk maatschappelijke uitval, multi-problematiek alsmede psychosociale en psychische problemen herkent en van daaruit proactief handelt (daarbij indien nodig gebruik makend van ggz-expertise en/of ervaringsdeskundigheid);</p> <p>d. het zo veel als mogelijk voorkomen van dakloosheid en de noodzaak tot beschermd wonen bij inwoners en daarvoor waar nodig aanvullend lokaal of regionaal beleid maken en uitvoeren, om te komen tot een vergelijkbaar niveau van preventieve activiteiten.</p>	<p>verantwoordelijk blijven voor hun eigen inwoners.</p> <p>- Met (gezamenlijk) beleid en uitvoeringsverplichtingen borgen we de samen bepaalde/geconcretiseerde doelstellingen.</p>		
<p>Regionale opdracht 2020-2021</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitwerken en uitvoeren monitor: <ul style="list-style-type: none"> o Instroom beschermd wonen per gemeente en afzetten tegen norm (op basis van populatiekenmerken) o Uitstroombehoefte/-mogelijkheid per gemeente versus daadwerkelijke uitstroom o Wachtlijst naar gemeente en soort voorziening - Afspraken over urgentiesystematiek - Afspraken over flexibele woonmogelijkheden per gemeente i.s.m. aanbieders, waarbij cliënten niet hoeven te verhuizen als zorgvraag verandert. - Afspraken over daadwerkelijke inzet van middelen voor tijdelijk verblijf LVB. 			

Spreiding, uitstroom en ambulantisering

Afspraak	Voordelen besluit	Nadelen/ risico's besluit	Regionale handvatten
<p>9. Gezien de huidige onevenwichtige spreiding van verblijfsvoorzieningen over alle regiogemeenten, vindt de uitstroom vanuit de verblijfsvoorzieningen nu onevenwichtig plaats. Dit is niet wenselijk. De regionale visie is om zowel de verblijfs capaciteit als de uitstroom naar ambulante ondersteuning evenwichtiger te verdelen over gemeenten, rekening houdend met de voorkeuren van de cliënt. Wat betreft de spreiding van verblijfsvoorzieningen betreft het spreiding naar in principe elke gemeente, tenzij de draagkracht en de lokale omstandigheden van de regiogemeenten en minimaal benodigde capaciteit om efficiënt te kunnen werken dit onmogelijk maken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeenten met historisch veel voorzieningen worden niet onevenredig zwaar belast bij uitstroom. - Duidelijkheid in de verantwoordelijkheden, waardoor de koppeling tussen preventie, zorg en nazorg beter tot stand komt en er een financiële verdeling/afrekening mogelijk is. - Client wordt van begin af aan gestimuleerd om uit te stromen naar de gemeente van herkomst, door daar zijn netwerk te onderhouden. - Kleine gemeenten worden niet te zwaar belast. 	<ul style="list-style-type: none"> - Evenwichtige spreiding kan leiden tot afbouw van voorzieningen en opbouw in andere regiogemeente. - Bepaalde cliënten willen of kunnen niet terug (zorginhoudelijk, of in de praktijk vanwege huurschulden in het verleden). - cliënten kunnen zelf bepalen waar zij heengaan; dit is niet altijd in het gemeentelijke belang/ omgeving/of cliënt belang. 	
<p>10. De gemeenten zijn en blijven zelf verantwoordelijk voor uitstroom van hun eigen inwoners, ook als zij zijn ingestroomd in een verblijfsvoorziening voor BW of MO in een andere gemeente. Alle gemeenten spannen zich daarom in om onder meer voldoende (sociale) huisvesting, maatschappelijke ondersteuning en activiteiten op het gebied van participatie, inkomen en schuldhelpverlening te organiseren, zodat uitstroom mogelijk is. We maken nadere afspraken over hoe de uitstroom vorm te geven en welke afspraken nodig zijn met cliënten, zorgaanbieders en de Centrale Toegang. Dit geldt zowel voor de huidige cliënten als voor de nieuwe cliënten. De wens van de cliënt bij uitstroom</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Duidelijkheid in de verantwoordelijkheden, waardoor de koppeling tussen preventie, zorg en nazorg beter tot stand komt en er een financiële verdeling/afrekening mogelijk is. - Hiermee kunnen we voldoen aan de beoogde doelstelling vanuit/conform het landelijk beleid. - Conform wetgeving. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gedeelde verantwoordelijkheid CT en gemeente - financieel risico/consequentie - Bepaalde cliënten willen of kunnen niet terug (zorginhoudelijk, of in de praktijk vanwege huurschulden in het verleden). - cliënten kunnen zelf bepalen waar zij heengaan; dit is niet altijd in het gemeentelijke belang/ omgeving/of cliënt belang. 	<ul style="list-style-type: none"> - Verantwoordelijkheden vastleggen en werkafspraken maken - Aansluiten bij de werkafspraken m.b.t. medisch noodzakelijk verblijf. - Afspraken hoe huidige cliënten te motiveren uit te stromen naar gemeente van herkomst; mogelijk opdracht aan aanbieders en/of CT. - Afspraken bij instroom nieuwe cliënten hoe uitstroom naar gemeente van herkomst gerealiseerd wordt, door bijv.

blijft leidend.			aanbod dagactiviteit, organiseren urgentie woning.
11. We gaan in het begin uit van de bestaande BW-arrangementen. We verminderen vanaf 2022 de intramurale BW-verblijfszorg door stapsgewijs arrangement 1 af te bouwen en om te zetten in ambulante begeleiding.	- Bij gefaseerde afbouw van arrangement 1 hebben lokale gemeenten tijd om passende lokale voorzieningen op te bouwen.	- Versnelde financiële verantwoordelijkheid gemeente bij afbouw. - Verrekening systematiek nog niet uitgewerkt. - Aanbieders en initiatieven willen wellicht niet over naar aanbieden van ambulante zorg.	- Visie op afbouw van huidige BW voorzieningen en wat er lokaal nodig is om deze mensen van passende ambulante begeleiding te voorzien. - Financieel model: op basis van gezamenlijke verantwoordelijkheid / solidariteit.
Regionale opdracht 2020-2021 <ul style="list-style-type: none"> - Beantwoording van de vraag: op welke basis gaan we afbouwen/spreiden: moeten alle gemeenten BW voorzieningen hebben vanaf 2022, en welke voorwaarden gelden om hier vanaf te wijken. - Door een historisch scheefgegroeide verdeling van voorzieningen over de regio, is de verwachting dat de uitstroom ook scheef verdeeld zal zijn. In het BOSD is benoemd dat gemeenten met minder voorzieningen een extra ambulantiseringstaak op zich willen nemen. Vraag is hoe we omgaan met deze scheve verdeling? Opdracht is om deze extra taak verder uit te werken. - Ambulantisering van het huidig aanbod aan BW voorzieningen vraagt om een visie op welke locaties in de toekomst blijven bestaan, en welke niet. Organiseren in overleg met de zorgaanbieders. - Er is een besluit/overeenstemming nodig over wanneer en hoe snel te ambulantiseren: in welk tempo wordt arrangement 1 voor nieuwe cliënten afgeschaft, met keuze voor afschaffing voor huidige cliënten bij herindicatie. - We spreken met zorgaanbieders af dat zo nodig maximaal 6 maanden overbruggingszorg achteraf wordt gegeven, om terugval te voorkomen. - Er zijn afspraken nodig over op welke wijze huidige en nieuwe cliënten gemotiveerd en gestimuleerd worden om terug te keren naar gemeente van herkomst. 			

Inkoop en financiën

Afspraak	Voordelen besluit	Nadelen/ risico's besluit	Regionale handvatten
<p>4. We blijven de inkoop voor OMNV regionaal uitvoeren (vanaf 2021) en het RISB hiertoe de opdracht te verstrekken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bestaande werkwijze en procedures, formatie, en ingericht accountmanagement en financiële verantwoording. 		<ul style="list-style-type: none"> - Regionaal overleg over ontwikkeling van lokaal flexibel woon-zorgaanbod met aanbieders. - Regionaal inkopen van 24-7 beschikbaarheid en bereikbaarheid in de wijk
<p>12. We richten het financiële model in op basis van solidariteit en het principe van verevening conform het vereveningsmodel voor de jeugdzorg in de regio Amersfoort. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks wordt bestuurlijk vastgesteld wat het beschikbare budget voor BW is. Bij het jaarlijks vast te stellen budget voor inkoop BW wordt rekening gehouden met verzwaring van zorg en de mogelijkheid tot spoedplaatsingen. • Bij het bepalen van het jaarlijks budget wordt gewerkt met een totaal budgetplafond om het risico op budgetoverschrijding te beheersen. Dit kan betekenen dat er wachtlijsten ontstaan als het budget ontoereikend is als gevolg van minder snelle uitstroom of extra zorgvraag. Er kan regionaal bestuurlijk worden ingestemd met verhoging van het budgetplafond, waarbij de extra kosten via verevening opgebracht worden door alle regiogemeenten. Indien de kosten lager zijn dan het budget, wordt het overschot verdeeld over de regiogemeenten conform het vereveningsmodel. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rust in de begroting van kleine gemeenten - Model stimuleert goed gedrag - Financieel gunstig voor kleine gemeenten 	<ul style="list-style-type: none"> - Hanteren van regionaal budgetplafond kan leiden tot (groeiende) wachtlijsten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hanteren van regionaal budgetplafond - Beschikkingen voor 1 tot 2 jaar geven sturing op budget.

<ul style="list-style-type: none"> • De totale kosten (op basis van de realisatie) worden eerst gedekt uit het nog beschikbare Centrumgemeentebudget; dit geldt voor zowel de huidige cliënten als eventueel nieuw ingestroomde cliënten. Het restant wordt gedekt uit het budget verdeeld over de regiogemeenten. • Voorafgaand aan het jaar voldoen alle regiogemeenten een voorschot voor nieuwe cliënten BW, uit het (jaarlijkse toenemende) budget dat zij vanaf 2022 ontvangen (regiobudget). • Risicoverevening vindt plaats op basis van instroom van nieuwe cliënten en gaat alleen over dit regiobudget. • Gemeenten werken aan uitstroom van huidige cliënten om het risico op budgetoverschrijding en/of wachtlijsten te beperken. 			
<p>13. De benodigde middelen voor BW inclusief de uitvoeringskosten (RISB, Centrale Toegang, zorgadministratie) worden beschikbaar gesteld vanuit de middelen van de Centrumgemeente en – na afbouw van dat budget – uit de bijdrage van de toekomstige middelen voor elke regiogemeente.</p>			<p>- Jaarlijks begroting op- en vaststellen</p>
<p>14. Het RISB is verantwoordelijk voor de jaarlijkse vaststelling van de verantwoording van aanbieders en verrekening van de kosten op basis van het afgesproken financiële samenwerkingsmodel.</p>			
<p>Regionale opdracht 2020-2021</p> <ul style="list-style-type: none"> - Concretisering van regionale inkoop voor 24-7 beschikbaarheid en bereikbaarheid in alle wijken. - Het ontwikkelen van een passend financieel model voor de regio, op basis van solidariteit en het principe van verevening conform het vereveningsmodel voor de jeugdzorg in de regio Amersfoort, en met de hierboven genoemde uitgangspunten. Bij de uitwerking van het model wordt, met aandacht voor financiële risico's, ingepast: <ul style="list-style-type: none"> o Op welke wijze tegemoet gekomen kan worden aan de historische scheefgroei in verblijfsvoorzieningen, waardoor op sommige gemeenten een extra beroep wordt gedaan bij uitstroom. 			

- Hoe om te gaan met de mogelijke gevolgen van een extra inzet op afbouw van verblijfsvoorzieningen en inzet op ambulante ondersteuning.
- Afspraken te maken over hoe om te gaan met instroom van buiten de regio en plaatsingen buiten de regio in het kader van landelijke toegang van BW.
- Hoe om te gaan met tekort aan uitstroomplekken, op inhoudelijk en financieel niveau.

Toegang en monitor

Afspraak	Voordelen besluit	Nadelen/ risico's besluit	Regionale handvatten
<p>5. De toegang tot BW via de zogenaamde Centrale Toegang (CT) en de bijbehorende zorgadministratie ook na 2021 te handhaven, hetgeen betekent dat de CT:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanvragen voor BW onderzoekt, beoordeelt, beschikt, verdeelt en de wachtlijst beheert. • Samenwerkt met zorgpartijen ter bevordering van instroom, doorstroom en uitstroom van cliënten. • Zorgdraagt voor administratie en monitoring 	<p>Eenduidige manier van werken. Betere sturing mogelijk.</p>	<p>- (financiële) verantwoordelijkheid en toegang niet op 1 plek - Afstand tot uitvoeringspraktijk en sociale basisinfrastructuur: er zit een knip in wijkteams (ambulant) en CT (voor BW), dat is lastig vooral als gemeente lokaal verantwoordelijk is en blijft voor inwoners.</p>	<p>- Landelijke toegang beheren - Onderzoeken of de huidige regionale afspraken over de centrale toegang nog aanvulling nodig hebben gericht op de transformatie van beschermd wonen.</p>
<p>15. Voor een goede uitvoering van taken en monitoring is het van belang om een gezamenlijke zorgadministratie voor de regio te hanteren.</p>	<p>Eenduidige manier van werken. Betere monitoring en sturing mogelijk. Sluit aan bij hoe er al in de regio wordt gewerkt.</p>		
<p>16. We monitoren op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (preventie van) instroom in OMNV, met uitsplitsing tussen BW en MO. • De uitstroom van OMNV, met uitsplitsing tussen BW en MO. • Wachtlijstbeheer. <p>Als op basis van de monitorgegevens grote verschillen tussen gemeenten op het gebied van in- en uitstroom inzichtelijk worden, wordt aanvullend onderzoek gedaan naar mogelijke verklaringen (en eventuele oplossingen).</p>	<p>Gemeenten prikkelen om voldoende inspanning te leveren op het gebied van preventie. Gemeente prikkelen om voldoende inspanning te leveren op het gebied van uitstroom (beschikbaar stellen woningen)</p>		<p>Onderzoeken of de huidige regionale afspraken in het DVO sociaal domein nog aanvulling nodig hebben op het gebied van de transformatie van beschermd wonen.</p>
<p>Regionale opdracht 2020-2021 Onderzoeken of de huidige regionale afspraken over de centrale toegang nog aanvulling nodig hebben gericht op de transformatie van beschermd wonen. Onderzoeken of de huidige regionale afspraken in het DVO sociaal domein nog aanvulling nodig hebben op het gebied van de transformatie van beschermd wonen.</p>			

Bijlage 1 Voorwaarden aan de uitvoeringsplannen

De plannen bestrijken de gehele ondersteuningsstructuur voor de doelgroep, waaronder preventie, toegang, begeleiding in de thuissituatie, opvang en woonvoorzieningen, inkomen en werk/ dagbesteding. De ondersteuningsstructuur is levensbreed en gericht op sociale inclusie, herstel en participatie.

Deze uitvoeringsplannen bevatten in ieder geval dezelfde onderdelen zoals in 2016 is afgesproken voor het maken van de regionale plannen:

- Inhoudelijke visie op hoe de ondersteuning aan de doelgroep van beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de regio vormgegeven zal worden, met de uitwerking van de 8 condities voor sociale inclusie uit het advies van Commissie Dannenberg:
 - Versterken van zelfmanagement, ervaringsdeskundigheid en informele zorg
 - Garanderen van langdurige begeleiding met flexibele intensiteit
 - Ondersteuningscontinuüm voor herstel en participatie
 - Een breed arsenaal van woonvarianten
 - Beschikbare en betaalbare wooneenheden
 - Laagdrempelige toegang tot zorgfuncties
 - Duurzaam samenwerken tussen gemeenten en zorgverzekeraars
 - Borgen van kwaliteit en vraaggerichtheid van ondersteuning.
- Verdeling van verantwoordelijkheden tussen gemeenten in de regio.
- Verdeling van het beschikbare budget en financiële risico's.
- Wijze waarop samengewerkt gaat worden tussen gemeenten binnen de regio.
- Wijze waarop samengewerkt gaat worden met andere betrokken partners binnen de regio (o.a. aanbieders, cliënten en hun naasten, verzekeraars, corporaties).
- De wijze waarop de overgangsfase tussen de nieuwe en oude verdeling van financiële middelen vormgegeven wordt en hoe hierbij geborgd wordt dat bestaande en nieuwe cliënten weten waar ze aan toe zijn.